

PS-II.431.4.33.2017.TJ

**Pan
Piotr Grzymowicz
Prezydent Olsztyna**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015 poz. 1390) zespół kontrolujący Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie przeprowadził w dniach 27 listopada – 15 grudnia 2017 r. kontrolę realizacji zadań własnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Mieście Olsztyn.

Kontrolą zadań własnych objęto okres od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zakończenia kontroli, tj. do 15 grudnia 2017 r.

Kontrolą zadania zleconego z zakresu administracji rządowej tj. opracowania i realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie objęto lata 2015 i 2016.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym przez Pana Prezydenta, bez wniesienia zastrzeżeń, w dniu 29 stycznia 2018 r., realizacja zadań ustawowych w Mieście Olsztyn z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie została oceniona pozytywnie z nieprawidłowościami i uchybieniem.

W toku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w realizacji zadań z zakresu:

- opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenia poradnictwa dotyczącego przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- prowadzenia działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- opracowania i realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W obszarze prowadzenia, przez pracowników socjalnych ośrodka pomocy społecznej, interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie stwierdzono nieprawidłowość:

1. Odbieranie dzieci z rodzin, w składzie niezgodnym z art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Skutki ujawnionej nieprawidłowości:

Nieprawidłowość mogła skutkować naruszeniem dóbr osobistych dziecka.

Osobami odpowiedzialnymi za ww. nieprawidłowość byli pracownicy socjalni, którzy podjęli decyzję o odebraniu dzieci z rodziny.

- Umieszczenie dzieci odebranych z rodzin u krewnych, nie będących osobami najbliższymi w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – kodeks karny (Dz. U. 2017 poz. 2204 ze zm.), co było niezgodne z art. 12 a ust. 1 ww. ustawy.

Skutki ujawnionej nieprawidłowości:

Nieprawidłowość mogła skutkować naruszeniem dóbr osobistych dziecka.

Osobami odpowiedzialnymi za ww. nieprawidłowość byli pracownicy socjalni, którzy podjęli decyzję o odebraniu dzieci z rodziny.

W zakresie funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego w tym w części dotyczącej realizacji procedury „Niebieskie Karty” stwierdzono nieprawidłowości:

- Przekazanie formularzy „Niebieska Karta – A” Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego w terminie dłuższym niż 7 dni, co stanowiło naruszenie przepisu § 7 ust. 1 ww. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2011 Nr 209 poz. 1245).

Skutki ujawnionej nieprawidłowości:

Brak możliwości podjęcia niezwłocznych działań przez grupy robocze/zespół interdyscyplinarny wobec rodzin objętych procedurami.

Osobami odpowiedzialnymi za powstałą nieprawidłowość byli Policjant i pracownik socjalny wszczynający procedury.

- Podejmowanie działań w ramach procedury „Niebieskie Karty” z opieszałością, co było niezgodne z zapisem § 3 ww. rozporządzenia.

Skutki ujawnionej nieprawidłowości:

Stworzenie niebezpieczeństwa wystąpienia sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Osobą odpowiedzialną za ww. nieprawidłowość był Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

- Powoływanie grup roboczych w składzie nieadekwatnym do problemów występujących w rodzinach objętych procedurą, co było niezgodne z art. 9a ust. 11 i 12 ww. ustawy.

Skutki ujawnionej nieprawidłowości:

Ograniczenie możliwości podejmowania kompleksowych działań na rzecz rodzin, które były objęte procedurą.

Osobami odpowiedzialnymi za ww. nieprawidłowość byli członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego.

- Brak udokumentowania faktu powoływania grup roboczych, co stanowiło niedopełnienie przepisu wskazanego w art. 9b ust. 3 pkt 3 ustawy i § 10 ust. 1 ww. rozporządzenia.

Skutki ujawnionej nieprawidłowości:

Brak formalnego umocowania do podejmowania działań w ramach grupy roboczej, co mogło skutkować brakiem odpowiedzialności za realizację zaplanowanych w ramach procedury działań.

Osobami odpowiedzialnymi za ww. nieprawidłowość byli członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego.

- Niewypełnienie formularzy „Niebieska Karta – C”, co stanowiło niedopełnienie obowiązku wskazanego w § 8 ust. 2 lub 5 ww. rozporządzenia.

Skutki ujawnionej nieprawidłowości:

Brak opracowanego indywidualnego planu pomocy dla rodzin objętych ww. procedurami.
Osobami odpowiedzialnymi za ww. nieprawidłowość byli członkowie grup roboczych realizujący ww. procedury.

6. Niewypełnienie kolejnych formularzy „Niebieska Karta – C”, po kolejnym przypadku stosowania przemocy w rodzinie co było niezgodne z § 9 ust. 2 ww. rozporządzenia.
Skutki ujawnionej nieprawidłowości:
Niedostosowanie indywidualnych planów pomocy do bieżącej sytuacji osób, co do których istniało podejrzenie, że były dotknięte przemocą w rodzinie.
Osobami odpowiedzialnymi za ww. nieprawidłowość byli: w przypadku procedury pozostającej w realizacji członkowie grupy roboczej, w przypadku procedur zakończonych Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.
7. Niezaplanowanie działań w indywidualnych planach pomocy dla wszystkich członków grup roboczych, co było niezgodne z zapisem § 16 ust. 2 ww. rozporządzenia.
Skutki ujawnionej nieprawidłowości:
Zmniejszenie efektywności podejmowanych działań pomocowych wobec rodzin, które były objęte procedurą.
Osobą odpowiedzialną za ww. nieprawidłowość był Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.
8. Niewezwanie osoby, co do której istniało podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie na posiedzenie grupy roboczej, zgodnie z § 17 ust. 1 ww. rozporządzenia.
Skutki ujawnionej nieprawidłowości:
Niepodjęcie działań wobec osoby, co do której istniało podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.
Osobą odpowiedzialną za ww. nieprawidłowość był Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.
9. Nieudokumentowanie realizacji indywidualnych planów pomocy w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty” przez członków grup roboczych realizujących działania, co stanowiło niedopełnienie obowiązku wskazanego w art. 9b ust. 3 pkt 3 ww. ustawy i § 10 ust. 1 ww. rozporządzenia.
Skutki ujawnionej nieprawidłowości:
Brak możliwości stwierdzenia czy zaplanowane w ramach procedury działania zostały zrealizowane.
Osobami odpowiedzialnymi za ww. nieprawidłowość byli przedstawiciele komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, ośrodka pomocy społecznej i Policji niedokumentujący zaplanowanych działań.
10. Niepodjęcie, po wpłynięciu formularzy „Niebieska Karta – A” do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, działań określonych w § 16 ust. 3 i § 17 ust. 1 ww. rozporządzenia, tj. zaproszenia na spotkanie Zespołu lub grupy roboczej osoby co do której istniało podejrzenie, że doświadcza przemocy w rodzinie oraz wezwania na spotkanie Zespołu lub grupy roboczej osoby co do której istniało podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.
Skutki ujawnionej nieprawidłowości:
Stworzenie niebezpieczeństwa wystąpienia sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
Osobą odpowiedzialną za ww. nieprawidłowość był Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

11. Zakończenie procedur „Niebieskie Karty” pomimo braku udokumentowania realizacji działań, zaplanowanych w indywidualnym planie pomocy, przez członków grup roboczych wobec rodzin objętych procedurą, co było niezgodne z § 10 ust. 1 i § 18 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia.

Skutki ujawnionej nieprawidłowości:

Brak możliwości stwierdzenia czy zrealizowano wszystkie zadania zawarte w indywidualnym planie pomocy wobec rodziny objętej procedurą.

Osobą odpowiedzialną za ww. nieprawidłowość był Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

12. Zakończenie procedur „Niebieskie Karty”, pomimo niedopełnienia obowiązków określonych rozporządzeniem, tj.: niepodjęcia działań na rzecz osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą, w tym pomimo niezaproszenia ww. osób na spotkania grupy roboczej celem m.in. dokonania analizy sytuacji rodziny i wypełnienia formularzy „Niebieska Karta - C” i niepodjęcia działań wobec osób, co do których istniało podejrzenie, że stosowały przemoc w rodzinie, w tym pomimo niewezwania ww. osób na spotkanie grupy roboczej celem m.in. dokonania analizy sytuacji rodziny i wypełnienia formularza „Niebieska Karta-D”, co było niezgodne z § 18 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia.

Skutki ujawnionej nieprawidłowości:

Stworzenie niebezpieczeństwa wystąpienia sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Osobą odpowiedzialną za ww. nieprawidłowość był Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

W zakresie funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego w tym w części dotyczącej realizacji procedury „Niebieskie Karty” stwierdzono uchybienie:

1. W protokołach z zakończenia procedur wskazanie przesłanki niezgodnej ze stanem faktycznym, co było niezgodne z zapisem § 18 ww. rozporządzenia.

Skutki ujawnionej nieprawidłowości:

Nieprawidłowe sporządzenie protokołów z zakończenia procedur.

Osobą odpowiedzialną za ww. uchybienie był Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

Przyczyną wystąpienia nieprawidłowości i uchybienia było niestosowanie, przez osoby odpowiedzialne za realizację zadań, obowiązujących przepisów prawa.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniem, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2017 poz. 1769 ze zm.) w związku z art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wnoszę o podjęcie stosownych działań mających na celu ich wyeliminowanie poprzez realizację następujących zaleceń:

1. Odbierania dzieci z rodzin w trybie art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie dokonywać w składzie wskazanym w ww. przepisie.
2. Dzieci odebrane z rodziny umieszczać zgodnie z art. 12a ust. 1 ww. ustawy który wskazuje, że dziecko odebrane z rodziny pracownik socjalny umieszcza u innej niezamieszkującej

wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 kodeksu karnego, w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

3. Podjąć działania w celu przestrzegania przez przedstawicieli podmiotów wymienionych w art. 9d ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie terminowości przekazywania formularzy „Niebieska Karta - A” przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego, zgodnie z § 7 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
4. Działania podejmowane w ramach procedury prowadzić bez zbędnej zwłoki, zgodnie z zapisem § 3 ww. rozporządzenia.
5. Powoływać grupy robocze w składzie wskazanym w art. 9a ust. 11 i 12 ww. ustawy, uwzględniającym indywidualną sytuację rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.
6. Dokumentować fakt powołania grupy roboczej zgodnie z art. 9b ust. 3 pkt 3 ww. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i § 10 ust. 1 ww. rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.
7. Wypełniać formularze „Niebieska Karta – C”, zgodnie z § 8 ust. 2 lub 5 ww. rozporządzenia.
8. Wypełniać formularze „Niebieska Karta – C” po każdym kolejnym zdarzeniu przemocy, zgodnie z zapisami § 9 ust. 2 ww. rozporządzenia.
9. Wskazywać w indywidualnych planach pomocy działania dla przedstawicieli wszystkich podmiotów wchodzących w skład grup roboczych, zgodnie z art. 9b ust. 3 pkt 1 ww. ustawy oraz § 16 ust. 2 ww. rozporządzenia.
10. Po wpłynięciu formularzy „Niebieska Karta – A” do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, podejmować działania określone w § 16 ust. 3 i § 17 ust. 1 ww. rozporządzenia, tj. zapraszać na spotkanie Zespołu lub grupy roboczej osoby co do których istniało podejrzenie, że doświadczają przemocy w rodzinie oraz wzywać na spotkanie Zespołu lub grupy roboczej osoby co do której istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie.
11. Dokumentować realizację indywidualnych planów pomocy w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty” przez członków grup roboczych zajmujących się poszczególnymi sprawami, zgodnie z art. 9b ust. 3 pkt 3 ww. ustawy i § 10 ust. 1 ww. rozporządzenia.
12. Kończyć procedury „Niebieskie Karty” po udokumentowaniu realizacji działań wskazanych w indywidualnych planach pomocy przez wszystkich członków grup roboczych wobec rodzin objętych procedurą, zgodnie z § 10 ust. 1 oraz § 18 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia.
13. W sytuacji podejrzenia występowania przemocy w rodzinie, kończyć procedurę „Niebieskie Karty” po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy, w tym po podjęciu działań określonych w ww. rozporządzeniu na rzecz osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie oraz osób, co do których istniało podejrzenie, że stosowały przemoc w rodzinie, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia.
14. W protokołach z zakończenia procedury „Niebieskie Karty” wskazywać przesłankę zgodną ze stanem faktycznym.

Na podstawie art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w związku z art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie zaleceń zawartych w wystąpieniu.

Jednocześnie proszę o powiadomienie o sposobie realizacji zaleceń w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

*Z upoważnienia
Wojewody Warmińsko-Mazurskiego
Zastępcy Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej*

Joanna Jabłonka-Kastrau